

(Rá)ébredések

Fried Noémi Lujza

KRÓNIKA

Január 17-én és 18-án mutatta be *Deșteptarea (Ébredés)* című előadását a Regina Maria Színház Iosif Vulcan Társulata. Az előadást Doru Vatavului kortárs szövege alapján Bobi Pricop rendezte, mindkét alkalommal beszélgetést is tartottak az alkotók és a nézők között.

Az előadásnak kettős szereposztása van, így az általunk látott vasárnapi bemutaton Sorin Ionescu színművész szolt a darab előtt a közönséghez, figyelmeztetve arra, hogy a darab nyelvezete vulgáris, sok benne az angol kifejezés – azaz éppen olyan, mint ahogyan a mai kamaszok beszélnek. Aztán az előadás során van sokkal több pillanat is, mint a trágárságok...

A darab kifejezetten érzékeny, de nagyon időszerű témát boncolgat: Amalia történetét, aki a román tantárgyversenyen is jó eredményeket ér el, és az internetre pornóképek kerülnek róla. A közvélemény szemében szinte másodlagos, hogy a képek hamisítványok, az úgynevezett deepfake módszerrel készültek, elindul a pletykacacunami, a megszegényítés.

A nézői élmény is érdekes, hiszen színpad előtt egy hatalmas kivetítő, azon jelennek meg élő közvetítésként a színház nézőterén ülő szereplők, akiket a maguk valójában ritkán látunk. A kamaszok különféle számítógépes- vagy mobilalkalmazásokon,

videóhívásokon keresztül tartják egymással a kapcsolatot. Live-ként, élőzéseként látjuk, hogyan beszélnek az iskolapszichológussal a történekekről – és elfordulva mellőle hogyan mondják el azt, amit valójában éreztek egy-egy helyzetben.

A történet több síkon fut: láthatjuk Amalia és barátnői, valamint a deepfake képek elkészítését magára vállaló fiú – az előadás alatt az is kiderül, ki a hamisítvány valódi készítője – és barátaik egymás közötti beszélgetéseit, a botrányt kirobbantó iskolai pletykaoldalt, a téma kapcsán megszólaló influenszereket, az iskola és a rendőrség tehetetlenségét sugalló közleményeit. Beszédes a felnőttek reakciója: a lányt első indulatában megüti az anyja, és elkobozza telefonját, laptopját stb., holott valójában nem a lánya szerepel a képeken, vagy a fiú apjái, aki azt ismételteti: ha egyszer már beismerte, vállalja fel a tettet, ha nem is ő követte el valójában, aztán majdcsak lesz valami... A darab ugyanakkor önmagunkkal is szembesít, legyünk kamaszok vagy felnőttek, hiszen naponta láthatjuk: hogyan indulnak el pletyák, hogyan szabadulnak el indulatok, hogyan válik a virtuális tér pöcegödörre – akár egy deepfake kép vagy videó miatt.

S miközben dübörög a pletyka, tombolnak az előítéletek, és készülnek felkerülnek újabb hamisított képek a

Fotó: Sebi Tonț / Defoto

beszédés nevű onanistii.ro oldalra, a két fiatal rájön, hogy szimpatikusak egymásnak: a darabot záró ölelésük egyfajta diadal a rájuk ömlő mocsok fölött.

Az előadás – számomra – legsokkolóbb pillanata egyébként nem a vulgáris beszéddel, a netes pörgéssel, annak sötét bugyraival vagy éppen a hatóságok tehetetlenkedésével való szembesülés. A legsokkolóbb az, amikor rövid időre interaktívvá válik az

előadás és elhangzik két kérés. Az első emelje fel a kezét, aki tudja, mit jelent a deepfake – ekkor még örülök is, látva a kezeket a magasban. Majd jön az újabb kérés: emelje fel a kezét, aki ismer hasonló helyzetbe került fiatal, és ekkor is egyik kéz a másik után lendül a magasba... és borzasztó látni ezt úgy, hogy a darab folyamán többször szembesülünk azzal, mennyire nem tud mit kezdeni a felnőttek társadalmá a deepfake problémájával.

Szereplők: Anastasia Vicoveanu, Robert Balint/Filip Ionescu, Rebeca Rusu, Dania Uifaluși, Benjamin Kendi, Tudor Neagu, valamint Adela Lazăr, Richard Balint/Sorin Ionescu, Alina Leonte, Răzvan Vicoveanu és Alexandru Rusu, a Iosif Vulcan Társulat művészei.

Rendező: Bobi Pricop

Zene & Videoart: iRonic Distors

Rendezőasszisztens: Mihai Gligan

Motion Graphic: Bogdan Țolea

Videóprogramozás: Constantin Șimon

Videókezelés: Sergiu Domide

Diákszínjátsszók koordinátora: Cosmin Petruț

Pszichológus-tanácsadó: dr. Ioana Drugaș

Speciális meghívottak – videómegjelenés: Silviu Faiăr, Really Rux, Sabina Teodora, Alex Zlăvog, Pete Line

Videómegjelenés: Larisa Neguriță, Boldis Raisa Alexia Gabriela, Ilinca Rusu Maria, Butuc Sofia-Elena, Olșac Kristina Maria Angelina, Popa Teodora Ștefania, Ghizdavu Amelia-Diandra, Ana Irina Bologan, Merca Marina Ioana, Vulcu Vlad Andrei, Nistor Andrei, Manolescu Emanuel, Sergiu Dumitru, Seica Rareș Andrei